

Samhällsutveckling
Erik Josephson
Mirja Thårlin

Länsstyrelsen

Förslag till gemensamt KOMPIS-projekt med Norrtälje, Värmdö, Haninge och Nynäshamns kommuner

Inledning

Havs- och vattenmyndigheten har via länsstyrelsen gett kustkommuner möjlighet att söka bidrag för att genomföra planeringsinsatser med PBL-inriktning. Bidraget ska användas för att föra in kommunens syn på havets användning i översiktsplaneringen. Samordning av anspråk och intressen i kust- och havsområdet är den gemensamma kärnan i den kommunala översiktsplaneringen och den statliga havsplaneringen.

Länsstyrelsen i Stockholms län har tilldelats medel för perioden 2016-2017 och kommunerna har möjlighet söka bidrag med en medfinansieringsgrad på 50 % och ser gärna att bidraget söks för en tvåårsperiod och gemensamt av flera kommuner. För att få ut maximalt resultat av detta bidrag gör Norrtälje, Värmdö, Haninge och Nynäshamns kommuner en gemensam ansökan.

Bakgrund

Vi fyra kommuner har gemensamt Stockholms skärgård från Arholma till Landsort som överlappar havsplaneringens havsområde. RUFS omfattar regionens skärgård och har pekat ut kärnöar, replipunkter och BAS-trafik. Dessa är viktiga i den kommande utvecklingen av skärgårdens möjligheter för tillväxt. I kommunernas översiktsplaner behandlas mark- och vattenanvändningen för hela kommunen yta. För havet avgränsas det till främst riksintressen och översiktliga anspråk. Samtliga skärgårdskommuner i Stockholms län, länsstyrelsen och landstinget har även antagit en gemensam skärgårdsstrategi¹. I den finns vårt gemensamma utvecklingsintresse om att möjliggöra för en levande skärgård. Det förutsätter att vi kan ta vara på skärgårdens och havets resurser på ett hållbart sätt samtidigt som vi möjliggör för viss utveckling.

Det finns således mycket kunskap om skärgårdshavet, men det saknas en gemensam och samlad bild. Utöver ovan angivna strategidokument vore det därför värdefullt och användbart med ett gemensamt arbetssätt och ett

¹ Skärgårdsstrategins mål, fokusområden och strategier framgår av bilaga 1.

planeringsunderlag för såväl kommunernas översiktsplanering, länets regionplanering som för den statliga havsplaneringen.

Syfte

Syftet med projektet är att gemensamt klargöra våra kommuners anspråk och utvecklingsintressen på skärgårdshavet, hur dessa kan samverka och vilka eventuella konflikter som kan väntas uppstå. Projektet ska visa förutsättningarna för hur skärgårdsområdet på lång sikt kan utvecklas hållbart tillsammans med befintliga värden, resurser och ekosystem.

Mål

Projektets mål är att presentera en gemensam kartläggning av anspråk och utvecklingsintressen i kust- och havsområdet i Norrtälje, Värmdö, Haninge och Nynäshamn. Kartläggningen ska ligga i linje med befintliga styrdokument och utgöra underlag för region-, översikts och havsplaneringen.

Resultatet ska beskriva befintliga och framtida intressen och lyfta fram hur dessa kan samspela med varandra och vilka eventuella konflikter som kan komma att uppstå när dessa områden utvecklas.

Avgränsning

Projektet omfattar de fyra kommunernas havsområden, från kusten och ut till territorialgränsen. Det innebär således kustzonen och det överlappande området för översiktsplan och havsplan. Intressen, anspråk, synergier och konflikter beskrivs och analyseras utifrån de utvecklingsintressen och befintliga värden som finns. Befintliga värden är exempelvis natur- och kulturvärden, näringsverksamheter och riksintressen. Utvecklingsintressen kan vara i form av bland annat besöksnäring, bebyggelse, service och kommunikationer. Projektet bygger vidare på befintliga styrdokument som RUFs, översiktsplaner, gemensam skärgårdsstrategi och rapporten "Vårt framtida hav"².

Med utgångspunkt i skärgårdsstrategins gemensamma målbild om en levande skärgård är besöksnäringen en nödvändig pusselbit. Utvecklingsintressen kan exempelvis finnas i det marina kulturresevatet/ skeppsvraksområdet kring Dalarö, vågsurfingen kring Torö eller fritidsbåtskappseglingsutvecklingen kring Sandhamn och Nynäshamn. Det kan handla om att peka ut områden som lämpliga för sportfiske, som är en stor besöksnäring i skärgården, och hur man på ett lämpligt sätt kan reglera denna verksamhet för att kunna utveckla den till en långsiktig och hållbar verksamhet. Utvecklingsintressen kan även vara miljö- och havsförbättringsåtgärder, såsom utbyggnad av våtmarker och reproduktionsplatser för att rena dagvattnet från öarna och öka fiskebeståndet i havet, och hur dessa kan utnyttjas som turistmål.

Havsområdet i respektive kommun är 3 755 km² i Norrtälje, 2 524 km² i Värmdö, 1 697 km² i Haninge och 935 km² i Nynäshamn.

² HaV (WSP) Vårt framtida hav – en rapport om framtida möjligheter och utmaningar i svensk havsplanering.

Projektet genomförs med en tidshorisont på år 2035 och med utblick mot 2050.

Metod

Mycket underlagsmaterial finns redan idag i respektive kommuns översiktsplaner, RUFS och i underlag till skärgårdsstrategin. I ett första steg sammanställs befintliga förhållanden och intressen från kusten och ut till territorialgränsen av betydelse för de fyra kommunerna. Här analyseras även goda exempel från andra kustområden i Sverige. Utifrån sammanställningen görs en GAP-analys för att klargöra brister i kunskapsunderlaget.

GAP-analysen görs genom workshop med berörda aktörer (kommuner, landstinget, besöksnäringens aktörer med flera) inklusive det pågående arbetet med statliga havsplaneringen. Länsstyrelsens arbete med Ö för Ö skall i lämpliga delar tas tillvara i utredningsarbetet.

En översiktlig bild tas fram över intressen och anspråk i havsområdet med hjälp av GIS.

Målgrupp

Mottagare av projektet är de fyra kommunerna, Stockholms läns landsting, länsstyrelsen, Stockholm Archipelago och Havs- och vattenmyndigheten.

Tidplan

- Projektperioden är 1 juli 2017 – 31 dec 2018
- Etablering under andra halvåret 2017
- Kartläggning med inventering av intressen och anspråk och GIS-underlag, första halvan 2018
- GAP-analys okt 2018
- Samlad bild dec 2018

Organisation

Styrgrupp: Anna Eklund (Nynäshamn), Frida Nilsson Ragnarsson (Värmdö), Berit Pettersson (Haninge) och **Chef? (Norrtälje)** och Rebecca Strömberg (Länsstyrelsen).

Kontaktpersoner: Erik Josephson och Mirja Thårlin (Haninge), Hanna Lilja (Nynäshamn), Lars Fladvad och Moa Öhman (Värmdö), Olof Johansson (Norrtälje) och Maja Berggren (Landstinget).

Arbetsgrupp bestående av anställd processledare, kontaktperson från respektive kommun samt kontaktperson från Stockholms läns landsting (Jessica Andersson) och Länsstyrelsen (Rebecca Strömberg).

Referensgrupp: Representanter från Regionala Skärgårdsrådet, Länsstyrelsen samt Stockholm Archipelago.

Budget

Intäkter

	Arbets tid	Kontant	Kommentar
KOMPIS-bidrag		1 500 000	
Nynäshamn	80 000	150 000	250 h/1,5 år ³
Haninge	80 000	150 000	"
Värmdö	80 000	150 000	"
Norrtälje	80 000	150 000	"
Stockholms läns landsting	80 000	500 000	"
Summa	400 000	2 600 000	= 3 000 000

Kostnader

	Kostnad	Kommentar
Etablering	100 000	Rekrytering och info-spridning
Processledning	1 100 000	Anställning alt konsult 18 mån
Kartläggning	400 000	Genomgång av befintligt material
GIS-underlag och bearbetningar	500 000	
GAP-analys	300 000	
Workshops och spridning	200 000	
Förankring i kommuner och landsting	400 000	Eget arbete
Summa	3 000 000	

³ För deltagande i styrgrupp, arbetsgrupp och annat underlagsarbete i kommunen.